

Lempäälän kunnan lausunto joukkoliikennelinjojen 50 ja 52 palvelutasosta talvikaudelle 2025-2026

Yhdyskuntalautakunta 04.02.2025 § 7
120/08.00.00/2025

Valmistelija liikenneinsinööri Valtteri Partanen

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne (Nysse) pyytää Lempäälän kunnalta lausuntoa joukkoliikennelinjojen 50 ja 52 palvelutasosta talvikaudelle 2025-2026. Kyse on linjojen viikonloppuliikennöintiä koskevista muutoksista. Nysse on jo useamman vuoden seurannut linjojen 50 ja 52 matkustajamäärien kehitystä. Joukkoliikenteen linjat 50 ja 52 otettiin käyttöön nykyisillä reiteillään kesäkuussa 2021 29.4.2020 § 26 (TRE:2630/02.07.01/2020) ja linjoille tehtiin pieniä reittimuutoksia vuoden 2022 elokuussa 26.1.2022 § 7 (TRE:114/08.01.01/2022).

Nykyisellään linjalla 50 liikennöidään Lempäälän keskustasta Hakkarin ohi Marjamäkeen ja edelleen Kuljun kautta Sääksjärven keskusta ja siitä Multisillan ja Peltolammin kautta Tampereen keskusta. Linjalla 52 on kaksi reittivariaatiota, joista linjalla 52A ajetaan Hauralasta Lempäälän keskustan kautta Hakkariin ja edelleen Vanattaran kautta Kuljuun ja siitä Sääksjärven keskusta. Linjalla 52B liikennöidään Laasonportista Lempäälän keskusta ja siitä Hakkarin kautta Ruskea-ahteelle ja edelleen Kuljun kautta Sääksjärvelle. Molempien linjojen osalta yhteys Sääksjärveltä Tampereen keskusta kulkee valtatie 3:n kautta. Linjoilla 50 ja 52 on sama reitti Lempäälän keskustan ja Hakkarin sekä Kuljun ja Sääksjärven välillä. Tämän lisäksi Lempäälässä liikennöidään linjalla 55 Lempäälän keskustan, Marjamäen sekä Tampereen keskustan välillä. Linja 55 ei kulje Kuljussa tai Sääksjärven keskustassa.

Nysse on tutkinut ja seurannut kyseisten Lempäälän kunnassa liikennöivien joukkoliikennelinjojen matkustajamäärien kehitystä, niin Marjamäessä kuin linjan 52 varrella Hauralassa, Vanattarassa, Laasonportissa ja Ruskea-ahteella. Matkustajatietoja on kerätty vuodesta 2019 lähtien. Nousijamäärien perusteella tehtyjen tarkastelujen myötä edellä mainittujen asuinalueiden viikonloppuliikenteessä tehtyjen joukkoliikennematkojen määrässä ei ole havaittu merkittävää kehitystä. Vastaavasti Marjamäen alueella Ideaparkinkadulla sekä Helsingintiellä (seututie 130) sijaitsevilla joukkoliikennepysäkeillä nousumäärät ovat kasvaneet ja yhä useammin alueen palveluiden pariin kuljetaan joukkoliikenteellä. Tarkemmat linjakohtaiset nousijamäärätiedot sekä muut palvelutasoa koskevat tiedot löytyvät kokousasian liitteenä olevasta lausuntopyynnöstä sekä koontitaulukosta.

Nysse pyytää Lempäälän kunnalta lausuntoa seuraavaan kysymykseen liittyen talvikauden 2025-2026 liikennöintiin:

1. Voidaanko linjan 52 viikonloppuliikennöinnistä luopua ja parantaa linjan 50 vuorotarjontaa 20 minuutin välein kulkevaksi noin klo 10-18 välillä lauantaisin ja sunnuntaisin, muina aikoina linjaa 50 liikennöidään 30 minuutin välein.

Joukkoliikennepalvelun siirtämisen linjalta 52 linjalle 50 tavoitteena on parantaa joukkoliikennepalvelua Lempäälän keskustan, Marjamäen sekä Sääksjärven välillä.

Etenkin yhteyksien lisääminen Marjamäen alueella parantaa alueen saavutettavuutta Lempäälän kunnan muilta alueilta.

Nousijamäärätarkastelut osoittavat, että Hauralasta, Vanattarasta, Laasonportilta tai Ruskea-ahteelta ei ole saatu toivottua määrää viikonloppukäyttäjiä alueiden joukkoliikenteeseen. Liikennepalvelun siirtäminen linjalta 52 linjalle 50 toisi Lempäälän kunnan vuosittaisiin joukkoliikenteen alijäämäkustannuksiin arviolta noin 70 000 euron säästön. Vuonna 2024 Lempäälän kunnan kustannusosuus linjan 52 alijäämästä oli 100 % sekä 65,51 % linjan 50 alijäämästä. Linjan 50 alijäämäkustannukset jakautuvat Tampereen kaupungin kanssa.

Aiemmin Tampereen kaupunkiseudulla tehdyillä vuorotarjonnan muutoksilla on havaittu saavutettavan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä esim. Kangasalan kaupungissa tehdyllä vuorotarjonnan muutoksella vuonna 2022. Tuolloin linjalle 40 Kangasala-Tampere lisättiin sunnuntailiikenteen vuoroja, vuorovälin muuttuessa 30 minuutin välein ajettavasta 20 minuutin välein ajettavaksi. Muutosten myötä kyseisen linjan viikonlopun matkustajamäärissä on havaittu huomattavaa kasvua vuosien 2019 – 2024 välillä (noin 48 % vuoden 2019 tilanteeseen nähden).

Viikonloppuliikenteen palvelutasomuutosten jälkeen Hauralan, Vanattaran, Laasonportin ja Ruskea-ahteen asuinalueiden mahdollisuudet joukkoliikenteen käyttöön viikonloppuisin muuttuvat. Matkaa Hauralan alueelta lähimmälle linjan 55 pysäkillä Viialantielle on alle kilometrin verran. Vanattaran alueelta matka Moision koulun pysäkeille Kuljuntielle on noin 2 kilometriä. Ruskea-ahteelta matka Saikan asuntoalueen läheisyydessä sijaitseville Kuljuntien pysäkeille tai Kuljun suunnassa sijaitseville Tampereentien pysäkeille on alle kilometrin verran. Viikonloppuliikenteen palvelutasomuutosten myötä Kuljuntielle liikennöidään linjaa 50 20 minuutin vuorovälein sekä linjaa 55 tunnin välein. Laasonportin osalta matkaa Lempäälän keskustassa sijaitseville linjojen 50 ja 55 pysäkeille on noin 2,4 kilometriä.

Nysse on todennut linjamuutosten olevan kokeiluluonteisia talvikaudelle 2025-2026 ja säilyttää mahdollisuuden viikonloppuliikenteen palvelutason palauttamiseen kesäkaudelle 2026, mikäli Lempäälän kunnalla tähän muutokseen tarve ilmenee.

Lempäälän kunnan vastaus lausuntopyyntöön pyydetään osoitettuna Nyssele viimeistään 5.2.2025 mennessä.

Lempäälän kunnan lausunto:

Lempäälän kunta puoltaa linjan 52 viikonloppuliikennöinnistä luopumista ja linjan 50 vuorotarjonnan parantamista Nysssen esityksen mukaisesti. Kaupunkiseudun talvikauden liikennöintiä koskevalla palvelutasomuutoksella nähdään olevan positiivinen vaikutus joukkoliikennepalvelun vetovoimaisuuteen sekä Marjamäen alueen saavutettavuuteen viikonloppuisin. Tiheämpi vuoroväli parantaa Marjamäen alueelle tehtävien asiointiliikenteen ja vapaa-ajan matkojen houkuttelevuutta joukkoliikenteellä kuljettavaksi. Linjan 50 palvelutason kasvaminen ja joukkoliikennepalvelun kysyntään vastaaminen nähdään sopivassa suhteessa hyväksyttävänä muutoksesta aiheutuvien kustannussäästöjen kanssa. Viikonloppuliikenteessä tehtävistä joukkoliikenteen matkoista suurin osa koostuu vapaa-ajan asiointimatkoista, eikä joukkoliikenteen palvelutasomuutoksella nähdä olevan merkittävää muutosta arjen työmatkojen houkuttelevuuteen.

Nyssen jättämässä lausuntopyynnössä linjamuutokset on esitetty perustellusti sekä ansiokkaasti, vedoten matkustajamäärien kehittämiseen ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden lisäämiseen Lempäälän kehittyvässä kuntakeskuksessa. Nyssen joukkoliikennesuunnittelun perustana on ollut Lempäälän Marjamäen alueen tunnistaminen seudullisen joukkoliikenteen solmukohtana, jonka seurauksena Marjamäen alueen sekä Lempäälää ympäröivien kuntien välisiä suorita joukkoliikenneyhteyksiä on pyritty tietoisesti kehittämään Marjamäen alueen lisääntyviä palveluita ajatellen.

Lempäälän kunta kuitenkin toteaa muutosten heikentävän yleistä joukkoliikenteen palvelutasoa linjan 52 reiteillä Hauralan, Vanattaran, Laasonportin ja Ruskea-ahteen asuinalueilla. Vanattaran alueelle ja linjan 52A reitille rakentuvan Humalamäen asuinalueen tontit luovutetaan vuoden 2025 aikana ja lähtevät rakentumaan pian tontinluovutuksen jälkeen. Uusien asukkaiden myötä vuosien 2026-2027 matkustajamäärien odotetaan kasvavan linjan 52 viikonloppuliikennöinnissä. Esitetty palvelutasomuutos koskee vain viikonloppuliikennöintiä ja linjan 52A arkivuorotarjonta säilyy nykyisellä tunnin vuorovälillä. Nykyinen palvelutaso mahdollistaa arkisin tehtävän työmatkaliikenteen jatkossakin Humalamäen asuinalueelta sekä muualta Vanattaran alueelta.

Linjamuutosten myötä Hauralan, Ruskea-ahteen ja Laasonportin alueiden osalta viikonloppuisin tehtävät matkat lähimmille joukkoliikennepysäkeille kasvavat. Kodin ja joukkoliikennepysäkin välisen etäisyyden kasvaessa liityntämatkojen sujuvuus korostuu entisestään. Näissä tapauksissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden tulee olla turvalliset, selkeät ja viihtyisät, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus säilyttää houkuttelevuutensa ja joukkoliikenteen liityntämatkojen potentiaali pysyy suurena.

Lempäälän kunta tahtoo lausunnossaan korostaa linjoille 50 ja 52 esitettyjen palvelusomuutosten olevan kokeiluluonteisia ainoastaan talvikauden 2025-2026 osalta ja toteaa tarpeen Hauralan, Vanattaran, Laasonportin sekä Ruskea-ahteen viikonloppuliikenteen mahdolliseen palauttamiseen kesäkaudelle 2026.

Tarjoamalla kuntalaisilleen laadukkaita ja saavutettavia joukkoliikenteen palveluita lyhyillä siirtymäetäisyyksillä, Lempäälän kunta kannustaa kuntalaisiaan siirtymään pysyvästi kestäviin liikkumismuotoihin sekä edistää samalla kuntastrategiansa mukaisesti vihreää siirtymää muuttuvissa toimintaympäristöissä.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 3 §:n kohdan 7 mukaan lautakunta antaa kunnan puolesta toimialaansa liittyvät lausunnot.

Lisätietoja: liikenneinsinööri Valtteri Partanen, p. 044 481 1804

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää antaa Nysselle kohdan ”Lempäälän kunnan lausunto” mukaisen lausunnon koskien joukkoliikennelinjojen 50 ja 52 palvelutasoa talvikaudella 2025-2026. Lisäksi yhdyskuntalautakunta päättää tarkistaa pykälän kokouksessa.

Käsittely

Keskustelun kuluessa yhdyskuntalautakunnan 2. varapuheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult esitti seuraavanlaisen lisäyksesityksen lausuntoon:

”Lempäälässä tulee tarkastella myös sisäisen syöttöliikenteen mahdollisuutta ennen muutoksen voimaantuloa.”

Tuomo Lipsanen, Tapio Kuisma ja Anu Nevalainen kannattivat Tuula Petäkoski-Hultin tekemää lisäyksesitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voiko yhdyskuntalautakunta hyväksyä Tuula Petäkoski-Hultin tekemän lisäyksesityksen yksimielisesti. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi lisäyksesityksen yksimielisesti.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti tämän pykälän käsittelyn aikana hyväksytyllä lisäyksesityksellä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että pykälä tarkistettiin kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Otteet

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne Nysse

Tiedoksi

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan jäsen/Lempäälä